

trov konania a navrhovateľovi a odporkyňi uložil povinnosť zaplatiť náhradu trov konania štátu každému po 1 363,50 Sk v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd uznesením z 26. januára 2006 sp. zn. 14 Co 323/05 odmietol odvolanie odporkyne 1/ proti rozsudku súdu prvého stupňa a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Na odôvodnenie odmietajúceho rozhodnutia uviedol, že odporkyňa 1/ po doručení rozsudku podala na súde prvého stupňa 8. novembra 2005 podanie označené ako odpoveď, ktoré nemalo náležitosti riadneho odvolania, a na výzvu súdu na doplnenie podania s poučením, čo má odvolanie obsahovať, podala ďalšie podanie, ktoré opätovne ani po formálnej a ani obsahovej stránke nebolo možné považovať za riadne odvolanie, nemalo náležitosti uvedené v § 205 ods. 1 a 2 O.s.p. Texty oboch podaní odporkyne 1/ považoval odvolací súd za nesúvislé a nezrozumiteľné, také, z ktorých nie je možné zistiť, v akom rozsahu napáda prvostupňové rozhodnutie alebo či a prečo považuje postup súdu za nesprávny a čoho sa domáha, pričom chýba vymedzenie dôvodov podľa § 205 ods. 2 O.s.p. Vzhľadom na nerešpektovanie poučenia o náležitostiach riadneho odvolania a výzvy na odstránenie nedostatkov podania odvolací súd s poukazom na § 218 ods. 1 písm. d/ O.s.p. odvolanie odporkyne 1/ proti rozsudku súdu prvého stupňa odmietol. Výrok o trovách odvolacieho konania odôvodnil tým, že odporkyňa 1/ v odvolacom konaní nebola úspešná a nevznikol jej preto nárok na náhradu trov konania a ostatným účastníkom v tomto štádiu konania trovy konania nevznikli.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala odporkyňa 1/ dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila § 237 písm. c/ a písm. f/ O.s.p. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolacieho súdu na ďalšie konanie. Uviedla, že pokiaľ súd prvého stupňa v súčasnosti uznáva, že odporkyňa 1/ sa nevie sama brániť, a zrejme jej stav sa v priebehu jedného, resp. dvoch rokov od konania na súde prvého stupňa nezmenil, tak mal byť odporkyňi 1/ aj v konaní pred odvolacím súdom ustanovený právny zástupca. Poukázala, že je osobou staršieho veku a že mala nárok na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu, pretože sa nevedela riadnym spôsobom brániť.

Navrhovateľ navrhol dovolanie odporkyne 1/ odmietnuť.

Odporca 2/ sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie odporkyne 1/ smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu má procesnú formu uznesenia. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p. Prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy, lebo tu nejde o uznesenie, ktoré je uvedené v § 239 ods. 1 O.s.p. a ani o niektoré z potvrdzujúcich uznesení vymenovaných v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.

So zreteľom na obsah dovolania a na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd, či konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, nie je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti. Dovolací súd sa preto zaoberal otázkou, či nejde o prípad, kedy by a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konanie, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namieta vady uvedené v § 237 písm. c/ a písm. f/ O.s.p., preto dovolací súd zameral svoje skúmanie na posúdenie existencie týchto väd.

Vada vymedzená v ustanovení § 237 písm. c/ O.s.p. predstavuje dovolací dôvod, ktorý sa môže vyskytnúť len u fyzickej osoby. Je založená na tom, že účastník konania - v danom prípade to mala byť odporkyňa 1/ - nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený.

Plnoletá fyzická osoba, pokiaľ nebola zbavená spôsobilosti na právne úkony alebo nebola v tejto spôsobilosti obmedzená, môže pred súdom ako účastník konania samostatne konať, teda má procesnú spôsobilosť v tom istom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti. Z obsahu spisu nie je ničím doložené, že by odporkyňa 1/ bola zbavená spôsobilosti na právne úkony, resp. že by v tejto spôsobilosti bola obmedzená, t.j. že by jestvovala vada podľa § 237 písm. c/ O.s.p. (nedostatok procesnej spôsobilosti odporkyne 1/). Takúto vadu nemožno vyvodzovať len z toho, že ju tvrdí dovolateľka a že poukazuje pritom na svoj vysoký vek. So zreteľom na uvedené preto dovolací súd uzavrel, že konanie pred súdmi nižších stupňov nebolo postihnuté procesnou vadou uvedenou v § 237 písm. c/ O.s.p.

Dovolací súd následne svoje skúmanie zameral na posúdenie existencie vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Procesný postup odvolacieho súdu, ktorým odmietol pre odstrániteľné nedostatky odvolanie účastníka konania podané v zákonom stanovenej lehote bez toho, aby najprv rozhodol o žiadosti tohto účastníka o ustanovenie zástupcu v odvolacom konaní, má za následok vadu konania v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia.

Podľa § 30 O.s.p. účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť zástupcu z radov advokátov, ak je to potrebné pre ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov účastníkovi v zmysle citovanej zákonnej úpravy musia byť splnené tieto skutočnosti (podmienky):

- účastník musí spĺňať predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov,
- účastník musí požiadať súd o ustanovenie zástupcu z radov advokátov,
- ustanovenie zástupcu z radov advokátov účastníkovi je potrebné na ochranu jeho záujmov.

V danej právnej veci z doterajšieho konania je zrejmé, že odporkyni 1/ bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov (týmto rozhodnutím je súd viazaný) a že v dovolacom konaní súd dospel k záveru, že je potrebné na ochranu záujmov odporkyne 1/ ustanoviť jej zástupcu z radov advokátov (potrebu takéhoto zastúpenia odporkyne 1/ ako súd prvého stupňa, tak aj odvolací v rámci rozhodovania o ustanovení zástupcu odporkyni 1/ uznali).

Pri posúdení otázky zabezpečenia ochrany záujmov odporkyne 1/ v konaní pred odvolacím súdom v spojitosti s jej odvolaním proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš z 27. septembra 2005 č.k. 3 C 299/00-401 je zrejmé, že po skutkovej a právnej stránke môže ísť o vec nie jednoduchú a že odporkyňa 1/ nie je schopná sama sa dostatočne v rámci odvolacieho konania obhájiť, predovšetkým vyhovieť požiadavke odvolacieho súdu na odstránenie nedostatkov odvolania. Samotný odvolací súd pritom v dôvodoch napadnutého uznesenia poukázal na nesúvislé a nezrozumiteľné texty v podaniach odporkyne 1/ a neúplnosť z hľadiska formulácie odvolacieho návrhu a dôvodov odvolania. Tento stav vyvolával teda pochybnosť, či odporkyňa 1/ je schopná sama splniť výzvu na odstránenie nedostatkov odvolania, a mal viesť odvolací súd k splneniu poučovacej povinnosti v zmysle § 30 O.s.p., t.j. vyzvať odvolateľku, či nežiada o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, pokiaľ by už takúto žiadosť sama nepodala. Z obsahu spisu totiž je možno usúdiť, že odporkyňa 1/ v rámci odvolacieho konania takúto žiadosť uplatnila. Vyplýva to z posúdenia obsahu jej podania, ktoré je na č.l. 416 a nasl. V ňom odporkyňa 1/ okrem iného uvádza, že nemá dostatok finančných prostriedkov a že jej „ani právnik súd nepridelil“, „nebola som asi ani toho hodná“, „peniaze už na právnik nemám“.

Podľa § 41 ods. 2 O.s.p. každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

Podanie odporkyne 1/ adresované súdu, v ktorom uviedla, že si nemôže dovoliť právneho zástupcu s poukazom na svoje pomery, bolo potrebné (podľa obsahu) posúdiť ako zjavnú žiadosť o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 O.s.p. a o tejto žiadosti rozhodnúť, čo odvolací súd neurobil.

Vzhľadom na uvedený nesprávny postup odvolacieho súdu je potom aj nesprávne ním vydané napadnuté uznesenie, ktorým odmietol odvolanie odporkyne 1/ proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš z 27. septembra 2005 č.k. 3 C 299/00-401 podľa § 218 ods. 1

písm. d/ O.s.p., keďže sa tak stalo za situácie odňatia možnosti odporkyne 1/ pred súdom konať. Nebolo totiž rozhodnuté o žiadosti odporkyne 1/ o ustanovenie zástupcu z radov advokátov na jej zastupovanie v konaní. Kvalifikovaný zástupca odporkyne 1/ mohol odstrániť nedostatky jej odvolania. Navyše už aj vzhľadom na nasledujúce ustanovenie takéhoto zástupcu odporkyne 1/ pre dovolacie konanie je osvedčené, že ustanovenie takéhoto zástupcu odporkyne 1/ sa javí ako potrebné na ochranu jej záujmov.

So zreteľom na zistenú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 4 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 tretia veta O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2009

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková